

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Zubert

SSN Konrad Wytrykowski

Protokolant Karolina Majewska

w sprawie K. S.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 28 listopada 2019 roku kasacji obrońcy obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 29 września 2018 roku, sygn. akt WSD (...), utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z dnia 18 kwietnia 2018 roku, sygn. akt SD (...)

postanowił:

na podstawie art. 537 § 1 kpk w związku z art. 95n pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze

I. oddalić kasację,

II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) złotych obciążyć obwinionego K. S..

UZASADNIENIE

W dniu 30 czerwca 2017 roku Rzecznik Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec adwokata K. S., obwinionego o to, że:

„I. W dniu 12.09.2014 r. w W. i D. we wniosku o wyłączenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. A. K. w postępowaniu egzekucyjnym pod sygn. akt

KM (...) z wniosku P. Sp. z o.o. Sp. k-a przeciwko M. N. powołał się na okoliczności całkowicie nie związane z merytoryczną podstawą złożonego wniosku przy jednoczesnym braku merytorycznego uzasadnienia wniosku złożonego w sprawie, czym nie dochował zasad rzeczowości oraz obowiązku wykonywania obowiązków zawodowych z należytą sumiennością i uczciwością,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawa o adwokaturze w związku z art. § 1 ust. 2 w związku z § 6, 7, 8, 13 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (tekst jednolity ogłoszony na podstawie uchwały nr 52/2011 NRA z dnia 19 listopada 2011 r.),

II. w okresie od 22 października 2014 r. do 30 października 2014 r. w W. i D. w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. A. K. pod sygn. akt KM (...) z wniosku P. Sp. z o.o. Sp. k-a przeciwko M. N. nie dochował należytej sumienności przy wykonywaniu czynności zawodowych i nie poinformował M. N. o czynności wprowadzenia wierzyciela w posiadanie nieruchomości, o której został zawiadomiony dnia 22.10.2014 r.,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawa o adwokaturze w związku z art. § 1 ust. 2 w związku z § 6, 8 i 13 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (tekst jednolity ogłoszony na podstawie uchwały nr 52/2011 NRA z dnia 19 listopada 2011 r.)”.

Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. orzeczeniem z dnia 18 kwietnia 2018 roku, sygn. akt SD (...), uznał K. S. za winnego zarzucanego mu w pkt. 1 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewinienia dyscyplinarnego i za to na podstawie art. 81 ust 1 pkt 3 w zw. z art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze wymierzył mu karę pieniężną w wysokości 3.360 zł (słownie: trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt złotych), tj. dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. W punkcie drugim uznał obwinionego za winnego zarzucanego mu w pkt. 2 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewinienia dyscyplinarnego i za to na podstawie art. 81 ust 1 pkt 3 w zw. z art. 82 ust. 1

ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze wymierzył mu karę pieniężną w wysokości 3.360 zł (słownie: trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt złotych) tj. dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. Na podstawie art. 84 ust 1 i 2 pkt 3 ustawy Prawo o adwokaturze połączył orzeczone wobec obwinionego kary pieniężne i wymierzył karę łączną w wysokości 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych). Obciążył ponadto obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. obrońca obwinionego wniósł odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, zaskarżając orzeczenie w całości (co do winy). Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił „naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK (w związku z art. 95n POA) (ustawa z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze - uwaga SN), poprzez dowolną ocenę dowodów, polegającą na pominięciu dowodu z akt sprawy wskazanych na okoliczność nie popełnienia przez obwinionego zarzucanego mu czynu, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia przez poczynienie błędnych ustaleń faktycznych”.

Obrońca obwinionego zarzucił również alternatywnie naruszenie art. 438 pkt 4 kpk w związku z art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze, polegające na rażącej niewspółmierności kary.

Wobec tak podniesionych zarzutów wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie obwinionego od zarzucanych mu czynów. Ewentualne o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zaś w przypadku „gdyby sąd opierał się wyłącznie na zarzucie niewspółmierności kary” wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i wymierzenie wobec obwinionego łagodniejszej kary.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 29 września 2018 roku, sygn. akt WSD (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z dnia 18 kwietnia 2018 roku, sygn. SD (...). W punkcie drugim orzeczenia obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury kasację wywiódł obrońca obwinionego, zaskarżając to orzeczenie w całości (co do winy), zarzucając mu: „na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. (w zw. z art. 91a nst. PoA - [ustawa z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze - uwaga SN]) rażąco obrazę prawa procesowego poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów, tj. art. 7 k.p.k.”.

W przypadku gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił wskazanych wyżej zarzutów i uznał, że stan faktyczny sprawy został ustalony prawidłowo i w sprawie nie zachodzą przypadki naruszenia wskazanych wyżej przepisów prawa, zarzucił „na podstawie art. 91b PoA (ustawa z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze - uwaga SN) rażąco niewspółmierność orzeczonej kary poprzez zastosowanie kary grzywny a nie kary nagany”.

Na podstawie art. 537 § 1 k.p.k. (w zw. z art. 91a i nst. PoA - [ustawa z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze - uwaga SN]) wniósł „o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 29 września 2018r. (sygn. akt WSD (...)) i zmienionego im (pisownia oryginalna – uwaga SN) orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z dnia 18 kwietnia 2018r. (sygn. akt SD (...)) i przekazanie sprawy do jej ponownego rozpoznania w postępowaniu I instancyjnym przed Sądem Dyscyplinarnym Izby Adwokackiej w [...].”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona w niniejszej sprawie kasacja okazała się bezzasadna i jako taka została oddalona.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że z treści art. 91b ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze wprost wynika, że kasacja w sprawach dyscyplinarnych adwokatów może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej. W literaturze przedmiotu podkreśla się, co podziela także Sąd Najwyższy w niniejszym składzie,

że „rażące naruszenie prawa to zarówno wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej przewidzianej w art. 439 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 pr. adw., jak i rażące naruszenie prawa materialnego lub procesowego. Rażące naruszenie prawa nie musi – jak w przypadku art. 523 § 1 k.p.k. – mieć istotnego wpływu na treść orzeczenia” (K. Ceglarska-Piłat, M. Zbrojewska, [w:] P. Kruszyński (red.), *Prawo o adwokaturze. Komentarz*, LEX 2016). W odniesieniu zaś do rażącej niewspółmierności orzeczonej kary dyscyplinarnej, w zasadzie jednolicie prezentowany jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, zgodnie z którym „rażąca niewspółmierność kary zachodzi wówczas, gdy *prima facie* widać znaczącą, wyraźną i oczywistą dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą. W judykaturze Sądu Najwyższego podnosi się, że <<pojęcie rażącej niewspółmierności kary oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Należy dodać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo>> (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2019 roku, II DSI 71/18, LEX nr 2632306). Nie można zatem pominąć tego, że w tym przypadku chodzi o różnicę zasadniczej natury, oczywistą, rzucającą się w oczy i niedającą się zaakceptować nieproporcjonalność kary orzeczonej w stosunku do kary sprawiedliwej, zasłużonej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2019 roku, sygn. akt II DSI 31/19, Legalis nr 1892880)” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2019 roku, sygn. akt II DSI 6/19, LEX nr 2688899).

Podkreślić należy, że postępowanie kasacyjne nie stanowi powtórzenia postępowania drugoinstancyjnego, bowiem jego celem nie jest ponowienie kontroli instancyjnej. Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego: „w toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych (...)” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2019 roku, sygn. akt II KK

247/18, LEX nr 2602698; zob. także m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 roku, sygn. akt II KK 174/18, LEX nr 2515964). Ma to także konsekwencje w konieczności zachowania szczególnej staranności przy sporządzaniu przez podmiot profesjonalny kasacji. Występując bowiem z tym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, skarżący powinien dokładnie wskazać na wyartykułowane przesłanki uzasadniające wzruszenie prawomocnego rozstrzygnięcia, podnosząc przy tym konkretne wady, jakie uwidoczniły się w zaskarżonym rozstrzygnięciu, które są tak daleko idące, że powodują konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego zaskarżonego werdyktu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2018 roku, sygn. akt V KK 393/17, LEX nr 2490072).

Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z art. 536 kpk Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym - tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 kpk. W orzecznictwie podnosi się, że „orzekanie w <<granicach podniesionych zarzutów>> (art. 536 k.p.k.), oznacza iż Sąd Najwyższy wiąże jedynie zarzut, a nie konkretne uchybienie podane przez stronę na wykazanie zarzutu określonej obrazu prawa. Sąd kasacyjny nie może zatem orzec z uwagi na naruszenie przepisu w ogóle przez strony niepodważanego (por. T. Grzegorzczuk. Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz, Warszawa 2008, str. 1128)” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2010 roku, sygn. akt SDI 16/10, LEX nr 1615626).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego, wywiedziona przez obrońcę kasacja, stanowi jedynie powielenie podniesionych przez niego zarzutów odwoławczych i prowadzi *de facto* do ponownego zakwestionowania dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny materiału dowodowego. Nie można pominąć tego, że sporządzone uzasadnienie stanowi w znacznej części kopię uzasadnienia wywiedzonego przez obrońcę obwinionego od orzeczenia sądu pierwszej instancji.

W pierwszym z podniesionych zarzutów, skarżący wywodzi, że sąd odwoławczy w rażący sposób naruszył przepis art. 7 kpk, nie podając jednak

sposobu w jaki sąd odwoławczy miał naruszyć ten przepis w rozpatrywanej sprawie, ograniczając się w znacznej mierze do teoretycznych rozważań odnoszących się do normatywnej treści przepisu art. 7 kpk. Autor kasacji nie podaje przede wszystkim jakich dowodów, w jego ocenie, sąd odwoławczy nie ocenił w sposób prawidłowy, ani nie uzasadnia, że wskazywane przez niego naruszenie miało charakter „rażący”.

Zasadnym jest także podniesienie w tym miejscu, do czego szeroko odnosi się Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, że „skuteczne podniesienie pod adresem sądu odwoławczego zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. możliwe jest, tylko wówczas, gdy sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia sądu I instancji lub też nowe ustalenia faktyczne, naruszając przy tym określoną w powołanej normie zasadę swobodnej oceny dowodów (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2003 r., III KK 11/03, LEX nr 80301, z dnia 4 maja 2005 r., II KK 399/04, LEX nr 199795, z dnia 6 marca 2007 r., IV KK 362/06, LEX nr 467527)” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 roku, sygn. akt IV KK 214/15, LEX nr 1781850).

W niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury nie poczynił nowych ustaleń faktycznych. W ocenie Sądu Najwyższego, w procedowaniu sądu drugiej instancji nie można dopatrzeć się podniesionego przez autora kasacji zarzutu naruszenia art. 7 kpk, a sam wywiedziony w tym zakresie zarzut zmierza jedynie do podważenia dokonanych ustaleń przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. W związku z tym zarzut ten okazał się bezzasadny.

Bezzasadny również okazał się drugi z podniesionych zarzutów, to jest zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary dyscyplinarnej. Jak wskazano powyżej o rażącej niewspółmierności orzeczonej kary dyscyplinarnej można mówić jedynie wówczas, gdy bez poszerzonej analizy zauważa się dysproporcję występującą pomiędzy karą orzeczoną, a karą sprawiedliwą.

W ocenie Sądu Najwyższego taka dysproporcja *ad casum* nie występuje. W realiach niniejszej sprawy, wymierzona obwinionemu kara dyscyplinarna w postaci kary pieniężnej jest odpowiednio dolegliwa i odpowiada wadze

popelnionego czynu, nie wykracza jednak poza stopień winy oraz w należyty sposób uwzględnia wszelkie okoliczności podmiotowo-przedmiotowe odnoszące się do popelnionego przewinienia dyscyplinarnego i zachowania obwinionego. Niewątpliwie kara ta spełnia także kryteria prewencji generalnej oraz indywidualnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.